

De energie van slaven

LEONARD COHEN

Vertaling: Dirk Rommens

WELKOM AAN DEZE REGELS

Welkom aan deze regels
Er is een oorlog aan de gang
maar ik probeer je op je gemak te stellen
Volg mijn gesprek maar niet
het is slechts zenuwachtigheid
Heb ik je niet liefgehad
toen we studenten waren in het Oosten
Ja het huis is anders
het dorp wordt straks gegrepen
Ik heb alles verwijderd
wat aan de vijand steun kon bieden
We zijn alleen
tot de tijden veranderen
en zij die verraden werden
komen terug als pelgrims tot dit moment
waarop we ons niet overgaven
waarop we standvastig weigerden
om de duisternis poëzie te noemen

HET ENIGE GEDICHT

Dit is het enige gedicht
dat ik kan lezen
Ik ben de enige
die het kan schrijven
*Mijn eigen muziek
is niet enkel naakt
met open benen
het is als een kutje
en zoals een kutje
dat keurig moet worden onderhouden*
Ik doodde mezelf niet
als de dingen verkeerd gingen
heb ik me niet gewend
tot drugs of onderwijzen
Ik probeerde te slapen
maar toen ik het niet kon
leerde ik schrijven
Ik leerde schrijven
wat kon gelezen worden
op nachten als deze
door iemand als mezelf

originele versie

PORTRET VAN EEN MEISJE

Ze zit achter een houten scherm
op een hele hete dag
De kamer is donker, de foto's somber
Ze is echt diep bezorgd
dat haar dijen te breed zijn
en haar kont lelijk en dik
Ze is ook zo behaard
De Amerikaanse meisjes die geluk hebben zijn onbehaard
Ze zweet te veel
Er is een fijne mist gevat
op de donkere haren boven haar mond
Ik wenste dat ik haar kon tonen
wat zo'n haar en heupen
doen voor iemand zoals ik
Jammer genoeg weet ik niet wie ze is
of waar ze woont
of als ze inderdaad wel leeft
Er is geen info over deze persoon
tenzij in deze regels
en laat het me duidelijk maken
voor zover ik weet
heeft ze wat mij betreft geen enkel probleem

IK MERKTE DE CONTOUREN VAN JE BORSTEN

Ik merkte de contouren van je borsten
doorheen het halloweenpak
Ik wist dat je verliefd werd op mij
omdat geen enkele andere man kon merken
de stijging van je boezem in zijn verbeelding
Het was een breuk in jouw ongewone bescheidenheid
voor mij en enkel voor mij
waardoor je mijn mateloze honger imponeerde
de onvergelykbare en definitieve contouren van je borsten
zoals twee diepe versteende schelpen
die de hele nacht bleven en wellicht voor altijd zullen zijn

DE ONTSNAPPING

Oh schatje (zoals we plachten te zeggen)
je bent breed geheupt en lief
Ik ben blij dat we over de muur raakten
van dit walgelijke zen-klooster
Echt zo jong zijn we niet
maar er is nog altijd wat plezier
om uit deze lederen zakken geperst te worden
Zelfs al liggen we hier in Acapulco
niet echt in elkaars armen
enkele jonge monniken wandelen in één lijn
door de sneeuw op de Baldyberg
huiverend en winden latend in het maanlicht:
er zijn passages in hun meditatie
die onze liefde alle heil toewensen

IK BEN AAN HET STERVEN

Ik ben aan het sterven
omdat jij niet
gestorven bent voor mij
en de wereld
houdt nog steeds van jou

Ik schrijf dit omdat ik weet
dat je kussen
blind geboren zijn
op de liederen die je raken

Ik wil geen plan
in jouw leven
Ik wil verloren raken
in jouw gedachten
op de manier waarop je luistert naar New York Stad
als je in slaap valt

1967

Ik weet dat iets als
hel en hemel niet bestaan
Ik weet dat het 1967 is
maar slaap je sliep je
met een van mijn vrienden
Ik wil het niet zomaar weten
Het is het enige wat ik wil weten
niet om het mysterie van G-d
niet om mezelf
en ben ik de enige mooie
De enige kennis die ik wil hebben
is te weten of ik wel
of niet de enige geliefde ben

LELIJK IN ONZE OGEN

Telkens als het gebeurt om jou te zien
vergeet ik voor een tijd
dat ik lelijk ben in mijn eigen ogen
om jou niet te winnen

Ik wou dat je mij koos
uit al die mannen die je kent
omdat ik vernield ben
in hun gezelschap

Ik heb dikwijls voor jou gebeden
in deze woorden
Laat ze mij hebben

ER ZIJN GEEN VERRADERS

Er zijn geen verraders bij de vrouwen
Zelfs de moeder vertelt de zoon niet
dat ze ons niet het beste wensen

Ze kan niet getemd worden door gesprekken
Afwezigheid is het enige wapen
tegen het uiterst arsenaal van haar lichaam

Ze behoudt een speciale minachting
voor de slaven van de schoonheid
Ze laat hen kijken naar haar dood

Vergeef me, partizanen,
Ik zing dit enkel voor diegenen
die het niet kan schelen wie de oorlog wint

IK LIET EEN VROUW ACHTER

Ik liet een vrouw wachten
Ik ontmoette haar iets later
ze zei, Je ogen zijn dood
wat is er met jou gebeurd, liefste

En gezien ze mij de waarheid sprak
probeerde ik een eerlijk antwoord
Wat er ooit met mijn ogen gebeurde
gebeurde met je schoonheid

O ga slapen mijn trouwe vrouw
Ik vertelde haar nogal wreed
Wat er met mijn ogen gebeurde
gebeurde met jouw schoonheid

ONZICHTBAAR VANNACHT

Ik ben onzichtbaar vannacht
Enkel bepaalde bedeesde vrouwen zien me
Tijdens al mijn akelige dagen van zichtbaarheid
verlangde ik naar haar glimlachjes
Nu kijken ze uit naar hun armzalige
plannen-voor-de-avond
zo zouden we elkaar kunnen begroeten
Zusters van mij
van mijn eigen versplinterde volk
derde-keuze geliefden achterna
ze glimlachen naar mij om te tonen
dat we elkaar nooit kunnen ontmoeten
zo lang we toestaan
om deze gang van zaken voort te zetten
van wie wij de ellendigen zijn

LIEFDE IS EEN VUUR

Liefde is een vuur
Het verbrandt elkeen
Het verminkt elkeen
Het is het excuus van de wereld
om lelijk te zijn

JE SCHEURDE JE HEMD

Je scheurde je hemd
om mij te tonen
dat je gekwetst bent
Ik moest wel staren

Ik legde mijn hand
op wat ik zag
ik trok het terug
Het was een klauw

Je huid is geheeld
Je naait jouw hemd
Je gooit me eten
en wijzigt mijn vuil

DREIGEMENT

Dit is een dreigement
Weet je wat deze dreiging is
Mijn leven is niet privé
Je zult zelfmoord plegen
of worden zoals ik

DONKER OM VIER UUR

Het wordt nu donker om vier uur
De voorruit is gevuld met nacht en koude
de motor draait voor de warmte van de radiator
Uiteindelijk vergeven we onszelf
en raken elkaar tussen de benen
Eindelijk kan ik een vleugje welkom voelen in onze zoenen

VER VAN DE GROND

Terez en Deanne ontwijken me
Terez en Deanne
dat is waarom ik een groot dichter ben

en ook artiesten
ik zou van het genaai in New York
meer kunnen houden
ver van de grond
maar al dromend en vol moed

MIJN KAMER

Kom binnen in mijn kamer
Ik was aan jou aan het denken
en ik versierde mezelf

DE WEG NAAR LARISSA

Ik liep verloren
toen ik je ontmoette op de weg
naar Larissa
de rechte weg tussen de ceders

Je dacht
dat ik een man van vele wegen was
en je hield van mij omdat ik zo'n man was
Ik was die man niet

Ik liep verloren toen
ik je ontmoette op de weg
naar Larissa

IK WORD GESTRAFT

Ik word gestraft als ik niet zweet
of als ik probeer iets uit te vinden
Ik ben een van de slaven
U bent werknemers
Daarom haat ik uw werk

*Ik word gestraft als ik niet aan dit gedicht werk
of als ik probeer iets uit te vinden
Ik ben een van de slaven
U bent werknemers
Daarom haat ik uw werk

Originele woorden in de poëziebiوندel

DE MOORDENAARS

De moordenaars die
 andere landen leiden
proberen ons te krijgen
om de moordenaars te overwinnen
 die onze stad leiden
Ik vooreerst
verkiez de regel
 van onze eigen moordenaars
Ik ben overtuigd
 dat de vreemde moordenaar
meer van ons zal doden
dan de oude vertrouwde moordenaar
 Ik geloof ronduit gezegd niet
dat iemand van aldaar
wil dat wij onze sociale problemen
wensen op te lossen
 Ik baseer dit alles op hoe ik me voel
over de naaste buur
Ik hoop enkel dat hij
 niet lelijker wordt
Om die reden ben ik een patriot
Ik zie niet graag
 een brandende vlag
omdat het de moordenaars
van elke kant aanzet
tot een ongelukkige uitwas
dat luchtig doorgaat
 ongecontroleerd
tot iedereen dood is

DE ZUIVERSTE GELEGENHEDEN

Zijn zelfmoord was eenvoudig weg geen puzzel
speciaal voor elk van ons
die van hem een foto namen
met zijn open mond
achter een spoor van roet

We zagen hoe hij een meisje tegenkwam
gewoon op goed geluk
de blauwe nacht van de buiten
geschraagd door citroenbomen
gelijkend op kleinkijkende orkesten

We stonden op de rand
van een kogelgat naar beneden kijkend
toen hij haar enorme nieuwe laars dichtreeg
met een python

Zing voor hem, Leonard,
je liefde voor honing geeft je het recht
om zijn regenjas te dragen
en zijn bijtende scheerlotion
op de zuiverste gelegenheden

JE GING NAAR JE WERK

Je ging voor de V.N. werken
en je werd een spion
voor een Zuid-Amerikaanse regering
omdat je je over niets bekommerde
en je sprak Spaans
Dat was vele jaren nadat we elkaar lief hadden
in de honinglucht van het herfstige Montreal:
Athene was in het verleden mooi
de winkels waren vrij
We kenden tien grote steden uit het hoofd
Dood aan de Krachten
die de manier van reizen vernielden
Laat ze hun flauwe geheimen stamelen
over jouw lange benen en vingers
Laat hen je stijve liefde houden
Dood aan de Voorhoede
Dood aan de Junta
Dood aan de Pastpoortcontrole

ELK SYSTEEM

Elk systeem dat je zonder ons verzint
zal ten onder gaan

We hebben je voordien gewaarschuwd

en niets wat je bouwde bleef overeind

Luister als je je over je ontwerp buigt

Luister als je je mouw opstroopt

Luister nog maar eens

Elk systeem dat je zonder ons verzint

zal ten onder gaan

Je hebt je drugs

Je hebt je wapens

Je hebt je Piramiden en je Pentagons

Met al je gras en kogels

je kunt niet meer op ons jagen

Al wat we over onszelf voor altijd openbaren

is deze waarschuwing

Niets wat je bouwde bleef overeind

Elk systeem dat je zonder ons verzint

zal ten onder gaan

EEN VAN DEZE DAGEN

Een van deze dagen
zal je het object zijn
van de minachting van slaven
Dan zal je niet zo makkelijk praten
over onze vrijheid en onze liefde
Dan zal je ervan afzien
om je oplossingen aan te bieden
Je hebt zoveel dingen in gedachten
Wij denken enkel aan wraak

IK PROBEER VOELING TE HOUDEN

Ik probeer voeling te houden waar ik ook ben
Ik zeg niet dat ik van je hou
Ik zeg niet dat ik het heb opgelost
De zon verschijnt in de hemel
Mijn werk roept me
zo zoet als de klank van de rivier
naast de hut in Tennessee
Ik luister aan mijn bureau
en ik ben bijna klaar om te vergeven
al diegenen die ons probeerden klein te krijgen
met hun fijne systemen
Je schoonheid is overal
die we samen puurden
uit de harde tijden

Je zult nooit voelen dat ik je leid
Ik ontsnap voor altijd aan je verering
Ik heb geen idee hoe je te ketenen
Ik heb geen enkele gedachte voor jou
Ik heb geen gebeden om je in te bewaren
Ik leef voor jou
zonder de herinnering van wat je verdient
of wat je niet verdient

MIJN BEGEERTE

Het is niet om je iets te vertellen
maar om te blijven leven
dat ik dit schrijf
Het is mijn begeerte waar je van houdt
Ik heb niets overgehouden voor mijzelf
Ik heb elke eer verfoeid
Vorstelijk en mysterieus
mijn begeerte heeft van jou een slaaf gemaakt

JOUW OGEN

Jouw ogen zijn heel sterk
Ze proberen me te verminken
Je zette al je kracht
in jouw ogen
omdat je niet weet
hoe een held te zijn

Je heb je in je ideaal vergist
Het is geen held
maar een tiran
die je wenst te worden
Daarom is zwakheid
je aantrekkelijkste kant

Ik heb geen plannen voor jou
Je vervaarlijke zwarte ogen
haken vast aan het dichtste meisje
of de nabije spiegel
omdat je hoopvol gaat
van gelofte naar gelofte

DIT IS OORLOG

Er is niemand
om deze gedichten aan te tonen
Roep geen vriend of getuige
wat je alleen moet doen
Dit is mijn asse
Ik ben niet van plan enig werk te redden
door stil te blijven
Je bent nog niet zo sterk als ik
Je gelooft me
maar ik geloof jou niet
Dit is oorlog
Je bent hier om vernield te worden

IK HOU VAN LEZEN

Ik wou graag
een van de gedichten lezen
die me naar de poëzie dreef
Ik kan geen enkele regel herinneren
of waar ook te zoeken

Hetzelfde
gebeurde met geld
meisjes en laatavondgesprekken

Waar zijn de gedichten
die me wegleidden
van alles wat ik liefhad

hier te staan
naakt met de gedachte U te vinden

DE GEDICHTEN HOUDEN NIET MEER VAN ONS

De gedichten houden niet meer van ons
zij willen niet van ons houden
zij willen geen gedichten zijn
Roep ons niet bijeen, zeggen ze
We kunnen je niet langer helpen

Er wordt niet meer gevist
in de Grote Hartrivier
Laat ons gerust
We worden iets nieuws

Ze zijn terug gegaan naar de wereld
om bij degene te zijn
die met hun hele lichaam werken
die geen plannen hebben voor de wereld
Zij zorgden nooit voor vertier

Ik leef op een rivier in Miami
onder onbeschrijfelijke omstandigheden
Ik zie ze soms
half verrot half geboren
een spier omklemmend
als een opgerolde mouw
neerliggend in hun sop
om lief te hebben met de tanden van een zaag

BLIJF

Blijf

blijf een beetje langer
timiede schaduw
van mijn rust
zo licht vastgemaakt
aan de adem voor
mijn eerste vraag

Gij zijt de honger
kunt ontwapenen
elke honger

Welke omhelzing
maakt het kind voldaan
dat niet zal doden?

ETIQUETTE

De Ark die je aan het bouwen bent
in jouw tuin
Wil je mij erop
Wil je mij eruit
Denk je niet
dat we allen Etiquette zouden moeten studeren
vooraleer we Magie bestuderen

N.Y., 1967

EEN SLUIER

Er was een sluier tussen hen
gemaakt van goede draad
niet onzorgvuldig geweven

Daarom wilden ze het niet zien
noch priemden erin, maar vereerden
wat zij verborgen voor elkaar

Aldus dienden ze hun liefde
zo oud als Spaanse meesters dienden
Diegene Die Zich Niet Openbaart

EEN TOEKOMSTIGE NACHT

Dook mezelf in een toekomstige nacht
zoals een armenlange kaarsenmaker
Kwam te lomp voor liefde weer
Nutteloos zoals ik eruitzie in mijn mantel van begeerte
Ik zal een ongeboren vrouw hebben
als ik enkel gedrukt ben

MAROKKO

Ik bracht een man zijn diner
Hij wou niet in mijn ogen kijken
Hij at in complete stilte

*Ik kocht een man zijn diner
Hij wou niet in mijn ogen kijken
Hij at in complete stilte*

In het originele gedrukte gedicht

LIED VOOR MIJN MOORDENAAR

We werden uitverkoren, uitverkoren waren wij
mijlen en mijlen uit elkaar:
Jij om van je koninkrijk te houden
jij om van mijn hart te houden.

De liefde is met tussenpozen
de tucht blijft duren
Ik werk aan je geest
jij werkt aan mijn kracht.

Ik bekijk mezelf van waar je bent:
laat je niet om de tuin leiden:
het spinnenrag waardoor je me ziet
is het zicht dat ik altijd voor me zag.

Begin de ceremonie nu
die we hebben voorbereid:
Ik ben die marmeren vloer zo beu
die we samen hebben gedeeld.

DE VERKEERDE MAN

Ze sloten een man op
die de wereld wilde beheersen
De gekken
Ze sloten de verkeerde man op

EEN

Een van de hagedissen
blies bellen
toen het pushups deed op de boomstronk
Het deed pushups deze morgen
op het tapijt
en ik blies bellen van Bazooka
vorige nacht in de auto
Ik geloof dat de mystici juist zijn
als ze zeggen dat we allen Eén zijn

DIT IS MIJN STEM

Dit is mijn stem
maar ik ben enkel aan het fluisteren
De verbazingwekkende vulgariteit
van je stijl
nodigt mensen uit te denken
aan je marteling tot de dood
maar ik ben enkel aan het fluisteren
De oceaan is aan het fluisteren
De schroothandel is aan het fluisteren
We wensen niet langer te leren
wat je weet hoe het te doen
Er is geen afgunst over
als je dit zou verstaan
zou je beginnen beven
maar ik ben enkel aan het fluisteren
tot mijn strijdbijl
zodat het beeld zelf
je minachting kan milderen
en je verder kunt verzwakken